

زنگ بزن آمبولانس

فرزاد نعمتی

خبرنگار گروه فرهنگ

احتمالاً با نام دکتر محمود سریع القلم آشنا باشید؛ استاد برجسته روابط بین الملل دانشگاه بهشتی که زمانی به خصوص یادداشت‌هایش با عنوان «ویژگی‌های سی‌گانه» نزد مردم حسابی خبرساز شده بود. در آن یادداشت‌ها به موضوعات مختلفی چون «سی‌میت کار با جهان»، «سی‌ویژگی که کشوری را به سمت کره جنوبی شدن می‌برد»، «سی‌ویژگی یک فرد نر مال» و... اشاره می‌کرد. وقتی برای اولین بار در سال ۱۳۸۷، آن دوران که مثل امروز شبکه‌های اجتماعی وجود نداشت، از طریق کتاب «عقلانیت و آینده توسعه‌یافتگی ایران» با منتی از ایشان مواجه شدم، یکی از سطور تقدیم‌نامه کتاب ذهنم را درگیر کرد: «تقدیم به دانشجویانی که فرق بین هشت و هشتاد و یک دقیقه را می‌دانند.» این جمله ترجمانی است از نوع نگرش سریع القلم به جهان و مناسبات آن و البته می‌توانم بگویم آنچه لااقل ما در دانشگاه از ایشان دیدیم.

دکتر دهه‌هاست کوشیده به مردم بگوید، این دنیا حساب و کتابی دارد و نمی‌توان به‌طور تصادفی و گتراه‌ای وبدون برنامه‌ریزی، فکر و آینده‌نگری به‌توسعه رسید. درست‌ترین است که بنویسم خطاب عمده‌اش به حاکمان و نخبگان (فکری و سیاسی) ایران بوده، چون اومیان دو سونگ توسعه‌نخبه‌محور و جامعه‌محور، با توجه به تجربه جهانی و مسائل ایران، اولویت را به آن شکلی از توسعه می‌دهد که سنگ‌بنای اجتماع نخبگان فکری و سیاسی باشد. در کنار اینها از نظر سریع القلم، پذیرش و همکاری با نظم جهانی و اتحاد سیاست خارجی معطوف به افزایش تولید ثروت ملی از محورهای توسعه هر کشوری خواهند بود. بیراه نیست اگر سریع القلم را بین المللی‌ترین شخصیت دانشگاهی ایران نیز بدانیم. تا یک‌دهه پیش در بیش از ۵۰۰ همایش در خارج از کشور شرکت کرده بود و بعید نیست الان این عدد از ۶۰۰ هم گذشته باشد. وقتی شخصی به اجلاس داووس دعوت می‌شود، میزان اعتبار او نزد جهانیان مشخص است.

قصه چند روز پیش دیدم که دکتر در مصاحبه‌ای به حضورش در نشست ملی با حضور ۲۰ نفر از اساتید دنیا در عرصه‌های بازارهای مالی و اقتصاد سیاسی اشاره کرده که در آن صدر اعظم و سیاستمداران آلمانی نیز حضور داشته‌اند. دکتر نقل می‌کرد که یک مقام آلمانی در آن نشست گفته: «اگر در این کشور تورم از دو درصد به ۲/۱ درصد برسد، مادر آلمان جلسه اورژانسی برگزار می‌کنیم که متوجه شویم چرا تورم به این نقطه رسیده و چه پیامدهایی دارد، چرا که شهروند آلمانی (چه سرمایه‌گذار، چه نگاه‌دار و چه کارآفرین) نسبت به آن یک‌دهم درصد تورم حساسیت بسیار دارد.» دکتر همین سخن را به‌درستی بهانه‌ای قرار داده تا بگوید اصل حکمرانی، حل مشکلات مردم است و وقتی مردم ببینند حکومت مسائل آنها را حل می‌کند، آنگاه به حاکمیت نیز علاقه‌مند شوند و وفای ملی شکل می‌گیرد.

واقع امر نمی‌دانم پای چه چیزی می‌گذارید، اما من تا از زبان دکتر لفظ «اورژانس» را شنیدم، ناگهان یاد آهنگی افتادم که این روزها در کوه، دشت و دریا مردم ایران دارند گوش می‌دهند و مطلع آن چنین است: «زنگ بزن آمبولانس». خواننده‌ای از ولایت خود ما آن را خوانده و با همین، شهریتر عمده یافته. این یادداشت بهانه‌ای شد برود متن ترانه‌اش را بخوانم و حالا می‌بینم که راستی راستی احوالات ماست انگار: «زنگ بزن آمبولانس اینم از شانس ماست / توی آمبولانس به حال دیگه داره دانس / اینقدره بالا و اسلم فرق نداره / کجام / دکتر فرش بده یکم برقص برام». حالا کاری به توصیه آخرش ندارم اما متن این ترانه، اشارتی است به این که انگار حالا که حاکمان حساسیتی نسبت به این تورم لحام گسیخته مزمین و دلار ۷۰ هزار تومانی ندارند و زنگی به اورژانس نمی‌زنند، مردم نیز ترجیح داده‌اند برودند فضا و اینگونه شاید بانی خیالی و خوش‌باشی این روزگار صعب را بسپری کنند: «اوله گاهی لازمه مست کنیم و بشیم خُل».

ذهن آدمی پرش کم ندارد. وقتی می‌شوم مسلم فناچی می‌خواند: «گیج گیج گیج گیج می‌میخورم تلو تلو»، ذهنم می‌رود به این آمار سرسام‌آور مصرف مشروبات تقلبی و مسمومیت‌ها و مرگ‌های ناشی از آن که در اخبار این روزها نیز کلی بازتاب پیدا کرده. می‌مانم چه کسی، کی و کجا قرار است زنگ‌ها را به‌صدا درآورد و زنگ بزند به آمبولانس؟ البته باز می‌گویم اگر به شانس ما باشد بعید نیست همانی بشود که در این ترانه پیش‌بینی شده: «نمی‌دونم این آقا دکتره یا کلانتره / داره مارو سمت درموتگاه یا سگاه می‌بره.»

۲۴ ساعت

۱۶

24 HOURS

hammihanmedia@gmail.com
@Hammihanonline

تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸ • لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کریاسچی

• مشاوران: عباس عیدی و احمد زیدآبادی

• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیو • امید عرب (مدیر آنلاین)

• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمن منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)

• علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)

• مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری

• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار

• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

عکس: Getty Images

خبررسانی در تیررس ترور

در حمله هوایی اسرائیل به غزه ۳ خبرنگار لبنانی شهید شدند

زینب کاظم‌خواه

خبرنگار گروه فرهنگ

مجتمعی که خبرنگاران در آن مستقر هستند، عمدی بوده و متوجه کسانی بوده است که عناصر حمله‌ی نظامی اسرائیل را پوشش می‌دهند.

اما در این حمله تنها روزنامه‌نگاران نبودند که کشته شدند، در حمله‌ی جمعه در لبنان، ۳۸ نفر در غزه هم کشته شدند و این در حالی است که نگرانی‌ها در مورد کمبود عرضه‌ی مواد غذایی در غزه و فشارهای بین‌المللی برای آتش‌بس افزایش یافته است.

به گزارش ای‌بی‌سی نیوز، تلفات گزارش شده توسط مقامات بهداشتی غزه جدیدترین مورد در شهر خان یونس در جنوب غزه است؛ جایی که مردم در روزهای اخیر برای تهیه نان در خارج از تنها نانواخانه این شهر صف کشیده بودند. این حملات تنها یک روز پس از آن صورت گرفته که آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه ایالات متحده گفت که اسرائیل به هدف خود در «برچیدن مؤثر» حماس، دست یافته است و از هر دو طرف خواست تا مذاکرات را از سر بگیرند.

ارتش اسرائیل بلافاصله به درخواست برای اظهارنظر درباره‌ی این حمله پاسخ نداد.

به گفته‌ی زیاد مکاری، وزیر اطلاعات لبنان، ۱۸ روزنامه‌نگار از هفت سازمان خبری در محل وقوع حمله بودند.

او در پستی در شبکه‌ی ایکس نوشت: «این یک ترور، پس از نظارت و ردیابی، با پیش‌اندیشی و برنامه‌ریزی صورت گرفته است زیرا ۱۸ روزنامه‌نگار به نمایندگی از هفت نهاد رسانه‌ای در محل حضور داشتند.»

▼ وقتی هیچ جایی جان پناه نیست

حصصا جایی است که معمولاً به‌عنوان محل امن نگریسته می‌شود؛ جایی که مردم برای فرار از جنگ در نزدیکی شهرهای جنوبی لبنان به آنجا پناه می‌برند.

گزارشگران بدون مرز، در بیانیه‌ای که این ماه منتشر کرد، گفته بود که روزنامه‌نگاران در لبنان به سختی از حملات اسرائیلی‌ها جان سالم به‌در برده‌اند یا مجبور به ترک خانه‌های خود شده‌اند در حالی که روزنامه‌نگاران در این کشور باید اجازه داشته باشند که از گسترش جنگ در آنجا بدون خطر یا آزار گزارش دهند.

اولیل این هفته، المیادین گفت که یکی از دفاترش در بیروت مورد حمله‌ی نظامی اسرائیل قرار گرفته است، این در حالی است که اسرائیل گفت که ساختمان‌های غیرنظامی مورد استفاده‌ی حزب‌الله برای تولید یا ذخیره‌ی سلاح را هدف قرار داده است. به گفته‌ی این شبکه، این دفاتر خالی از سکنه بودند و در آغاز تهاجم اسرائیل تخلیه شده بودند. گفتنی است، گزارشی مبنی بر زخمی شدن فردی گزارش نشده است.

پیش از این اسرائیل با استناد به اسنادی که ظاهرآ در غزه پیدا کرده است، روزنامه‌نگارانی را که برای الجزیره کار می‌کنند، به عضویت در گروه‌های شبه‌نظامی متهم کرده بود و روز چهارشنبه، شش خبرنگار الجزیره مستقر در غزه را متهم کرد که از جنگجویان حماس و جهاد اسلامی فلسطین هستند. الجزیره قویاً این اتهامات را رد کرد و گفت که این اتهامات مبتنی بر «شواهد ساختگی» بوده و به دنبال سابقه‌ی طولانی خصومت اسرائیل با این شبکه و تلاشی آشکار برای ساکت کردن چند روزنامه‌نگار باقیمانده در منطقه است. کمیته حفاظت از روزنامه‌نگاران نیز این اتهامات را رد کرده و گفته است: «اسرائیل بارها بدون ارائه مدارک معتبر ادعاهای اثبات‌نشده مشابهی را مطرح کرده است.»

اسرائیل بارها این شبکه‌ی تلویزیونی مستقر در قطر را به تهدید برای امنیت ملی این کشور متهم کرده، به دفاتر آن در کرانه باختری یورش برده و آن را به «استفاده برای تحریک تروریسم» متهم کرده است.

روز پنجشنبه، کمیته‌ی حفاظت از روزنامه‌نگاران اعلام کرد که از زمان آغاز جنگ، ۱۲۸ خبرنگار کشته‌شده در غزه را به‌طور مقدماتی شمارش کرده است.

چهره

شکایت شهاب

بی‌شک مهمترین چهره اختتامیه چهل‌ویکمین جشنواره فیلم کوتاه تهران، شهاب حسینی بود که با صحبت‌های انتقادی و اعتراضی خود، جنجالی و پرحاشیه شد. او گفته بود: «خارج از روال داوری، شاهد این بودم که از برخی فیلم‌ها در این مراسم تقدیر شد. البته اگر فیلم‌های خوبی بودند، ما در هیئت‌داوران به آن‌ها توجه می‌کردیم، اما فیلم‌های خوبی نبودند و با این تقدیرها نمی‌شود فیلمساز خوب معرفی کرد.»

صحبت‌های شهاب حسینی بازتاب گسترده‌ای در شبکه‌های اجتماعی داشت و او برای شفاف‌سازی از حرف‌هایش طی نامه‌ای کوتاه نوشت، چنانچه قصدی بر دخل و تصرف در آراء هیئت‌داوران به‌صورت سفارشی و فرمایشی وجود داشت، اینجانب در دم انصراف می‌دادم؛ چراکه شأن هیئت‌داوری اجل بر هر مصلحتی است. مقصود آثار ضعیف و بی‌تاثیری بود که توسط ارگان‌ها و نهادهای غیرمرتبط و غیرمتخصص مورد تقدیر قرار گرفت و حرف بر سر این است که اینگونه حمایت‌ها می‌تواند بحق اتفاق بیفتد، نه صرفاً به دلیل منویاتی که آنان به دنبال آن هستند.»

کتابخانه

سینما به روایت جامعه‌شناسی

جامعه‌شناسان سینما بیشتر علاقه‌مند به تحلیل آثار سینمای رئالیسم هستند. جامعه‌شناسی به کمک نظریه‌های خود، دیدگاهی تحلیل‌گرانه از فیلم را در قالب مطالعات فرهنگی ارائه می‌دهد و جامعه‌شناسی سینما، در عرصه مطالعات فرهنگی، نگاه جامعه‌شناختی به فیلم و مطالعه طبقات اجتماعی و ارتباطات بین طبقات اجتماعی در درون متن فیلم دارد. جامعه‌شناسی سینما به دنبال زمینه‌های اجتماعی شکل‌گیری یک فیلم سینمایی بوده، همچنین تأثیرات سینما با تحلیل فیلم، جایگاه سینما در یک جامعه را تحلیل کرده و می‌فهمد که چرا این فیلم ساخته شده و چه تأثیری در جامعه سبب ساخت آن شده است.

جامعه‌شناسی سینما

نویسنده:

محمد رضا دلیر

انتشارات: هوران

شده است. کتاب «جامعه‌شناسی سینما» به قلم محمد رضا دلیر، اثری جامع در زمینه بررسی رابطه سینما و جامعه است. این کتاب با شیوایی و لحن علمی، به واکاوی زبان‌های مختلف این رابطه می‌پردازد و درک مفاهیمی از نقش سینما در بازتاب‌ها و بازآزمودن آنها، مناسبات و پدیده‌های اجتماعی به خواننده ارائه می‌دهد. این کتاب به‌عنوان منبعی ارزشمند برای دانشجویان رشته‌های علوم اجتماعی، سینما و مطالعات فرهنگی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

تاریخ

پیمان صلح اسرائیل و اردن

اردن دومین کشور عربی بود که با اسرائیل توافق صلح امضاء کرد. نام این توافق نامه - وادی عربیه - اشاره دارد به مکانی که پیمان در آنجا امضاء شد. وادی عربیه در مرزهای اردن و اسرائیل است. این توافق ۲۶ اکتبر ۱۹۹۴ با حضور اسحاق رابین، نخست‌وزیر وقت اسرائیل و عبدالسلام المجالی، نخست‌وزیر وقت اردن امضاء شد. همچنین این توافق در حضور حسین بن طلال، پادشاه وقت اردن در حالی که با عزیز وایزمن، رئیس رژیم صهیونیستی دست می‌داد و با نظارت بیل کلینتون، رئیس جمهور وقت آمریکا امضاء شد. در مقدمه این معاهده آمده است: هدف دو طرف تحقق صلح عادلانه، دائم و فراگیر در خاورمیانه براساس قطعنامه‌های ۲۴۲ و ۳۳۸ شورای امنیت است. این معاهده از یک مقدمه و ۳۰ ماده تشکیل می‌شود که به تمام جزئیات عادی‌سازی روابط برای برقراری صلح و حسن همجواری و اقدامات امنیتی، قانونگذاری، کشاورزی، محیط‌زیست، آب و... پرداخته شده است. این توافق نامه یکسال بعد از دست دادن تاریخی یاسر عرفات، رئیس فقید تشکیلات خودگردان فلسطین و اسحاق رابین و امضای اصول توافق نامه اسلو امضاء شد.